

Pályázat
Farkasréti Pagony Óvoda
Budaörs, Farkasréti út 52.
óvodavezetői állás betöltésére

Alulírott Bozsó Ottilia megpályázom a Belügyminisztérium közigallas.gov.hu weboldalán
2020. február 28-án XV/70/2020 azonosító számon közzé tett
Budaörs, Farkasréti út 52. szám alatti
Farkasréti Pagony Óvoda óvodavezetői állását.

TARTALOMJEGYZÉK

Mottó

Szakmai önéletrajz

Bevezetés

1. A vezetői pályázat motivációja
  2. Vezetői célmeghatározás
  - 2.1. Vezetői programom célja
  1. Szabályozó dokumentumok
  - 1.1 A fenntartó feladatellátását szabályozó dokumentumok
    - 1.1.1. Önkormányzati Minőségirányítási Program (ÖMIP)
    - 1.1.2. Költségvetési Koncepció
  - 1.2. Az intézményi feladatellátást szabályozó dokumentumok
    - 1.2.1. Alapító Okirat
    - 1.2.2. Pedagógiai Program
    - 1.2.3. Intézményi Minőségirányítási Program (IMIP)
  2. Helyzetelemzés, erőforrás bemutatás
  - 2.1. Társadalmi környezet meghatározottsága az óvoda működésében
    - 2.1.1. Az óvoda mikrokörnyezete
    - 2.1.2. Az óvoda használói körének mutatói
    - 2.1.3. A családok helyzete szocioökonómiai szempontok szerint
  - 2.2. Intézményi helyzetelemzés
    - 2.2.1. Gyermeklétszám, csoportok
    - 2.2.2. Humán erőforrás
    - 2.2.3. Tárgyi erőforrások
    - 2.2.4. Az intézmény gazdálkodása
    - 2.2.5. Eszközellátottság
  3. Vezetői program
  - 3.1. Szakmai, vezetői program
    - 3.1.1. Működési dokumentumok
    - 3.1.2. Szakmai dokumentum
    - 3.1.3. Továbbképzési terv, beiskolázási program
    - 3.1.5.
  - 3.2. Rövid távú célmeghatározás
    - 3.2.1. Erőforrások megfelelő kezelése
    - 3.2.2. Tanév rendjének pontos ismerete, munkaterv elkészítése
    - 3.2.3. Pedagógiai program – folyamatos feladatok
    - 3.2.4. Az életpálya modellel kapcsolatos éves teendők
  - 3.3. Szakmai helyzetelemzésre épülő fejlesztési elképzelések
    - 3.3.1. A neveléssel kapcsolatos további fejlesztések
    - 3.3.2. Nevelési tervek, elképzelések
  - 3.4. Az óvoda kapcsolatrendszere
    - 3.4.1. Szülők-óvoda kapcsolata
    - 3.4.2. Kapcsolattartás a tágabb körben vett partnerekkel
- Záró gondolatok

Mottó

„Ha összejövünk, az a kezdet

Ha együttmaradunk, az már haladás.

Ha együtt dolgozunk, az a siker”

- Henry Ford -

Bevezetés

1. A vezetői pályázat motivációja

A Budaörsi Farkasréti Pagony (előzőekben 6. számú Óvoda) intézményvezetői feladatait 1998 augusztus 1.-e óta látom el.

Az elmúlt 22 év vezetői munkája sok kihívást, megpróbáltatást, de összességében a megoldásra váró feladatok folyamatában megannyi sikerélményt jelentett számomra.

A 6. számú Óvodában 1984 február 27.-én kezdődött munkaviszonyom. Ekkor –szakirányú végzettség hiányában - képesítés nélküli óvónőként indultam el a pedagógusi pályán.

Főiskolai diplomámat 1988 június 16.-án vettem át, majd szakképesített óvodapedagógusként folytattam hivatásomat - leszámítva gyermekeim születése folytán a GYES időszakát – ugyanebben az óvodában.

1998-ban kolléganőim biztatására belső pályázóként indultam az óvodavezetői állás megpályáztatásakor, amit elnyertem. Azóta megbízatásom lejárása után rendre megpályázom a fenntartó által kiírt vezetői állást.

Motivációm; a vezetői munkában elért sikerek és az óvodában dolgozó kollégák lelkes támogatása.

Az elmúlt évek alatt kialakítottuk óvodánk arculatát, meghatároztuk prioritásainkat és töretlen hittel végezzük színvonalas fejlesztő munkánkat

Arra törekszünk, hogy a biztonságot nyújtó Pagonyban óvodásaink változatos programok részesei lehessenek, miközben okosodnak, formálódnak és minden részterületen eljutnak az iskolaérettségig.

Gyermekszerető és hivatástudattal rendelkező óvodapedagógus kollégáimmal az óvoda pedagógiai programjának megvalósításakor a korszerű pedagógiai vonalát követjük.

Mindig vannak új ötleteink, jól motiválható, együtt gondolkodó innovatív közösségként működünk.

Sikerünk alapja a kompetens, kooperatív alkalmazotti közösség, melynek fontos a hatékonyság és a Pagony szellemisége.

2. Vezetői célmeghatározás

A 2011. évi CXCV törvény 69§ bekezdései, pontjai alapján a köznevelési intézmény vezetője felel az intézmény szakszerű és törvényes működéséért, gazdálkodásáért. Gyakorolja a munkáltatói jogokat, dönt az intézmény működéséről, felelős az intézményi szabályzók előkészítéséért, jóváhagyja az intézmény *Pedagógiai Programját*, valamint a működési dokumentumokat, *SZMSZ, Házi rend*.

Vezetőként kiemelt célom, hogy az általam irányított intézmény törvényes keretek között szakszerűen működjön, szakmai fejlődését biztosítsam.

2.1. Vezetői programom célja

- A Farkasréti Pagony Óvoda eddig elért eredményei alapján továbbra is törvényes és színvonalas szakmai munkát nyújtó óvoda működtetése.
- Olyan vízió felállítása munkatársaimnak, kollégáimnak, melyben a folyamatos minőségi munka erkölcsi és anyagi megbecsülést, szakmai sikereket és biztos munkahelyet garantál számukra.
- A pedagógus életpályamodell megvalósításához, az óvodával való partneri elégedettség méréséhez továbbra is szükség van a minőségbiztosításra, így a Minőségbiztosítási team működtetésére
- A 3-7 éves korú gyermekek nevelése, biztonságos élettér megteremtése, lelki-, értelmi- és fizikai fejlődésük/fejlesztésükhöz a leoptimálisabb szakmai háttér biztosítása
- Tanulást támogató környezetben az iskolai élet megkezdéséhez szükséges pszichés és kognitív fejlettség elérése.
- A család és óvoda egymást segítő kapcsolatának kiegyensúlyozottságára törekvés.
- A nevelőtestület és az alkalmazotti kör további támogatásának, bizalmának megtartása, az óvoda- és egyéni célok közti eredmények sikerek biztosítása.

1. Szabályozó Dokumentumok

1.1. A fenntartó feladatellátást szabályozó dokumentumok

1.1.1. Önkormányzati Minőségirányítási Program (ÖMIP)

A települési önkormányzatok a közoktatási törvény előírása szerint 2000-ben intézkedési tervet, 2004-ben ÖMIP-et készítettek

A két dokumentum együttesen és egymással összhangban kell, hogy biztosítsa a településen a közoktatási feladatellátás helyi politikáját, stratégiáját, döntés előkészítő eljárásait, a fenntartói felelősségből és feladat-ellátási kötelezettségből adódó intézkedéseit

A két dokumentumnak, bár eltérő társadalmi és oktatáspolitikai környezetben születtek, koherens rendszert kell alkotnia

Az intézmény éves önértékelése és fenntartói értékelése az ÖMIP indikátorai alapján történik.

1.1.2. Költségvetési Koncepció

A gazdálkodás terén a fenntartó van döntési pozícióban. A mindenkor hatályos Áht és végrehajtási rendeletei, valamint az Önkormányzati tv alapján, kötelezettségek mellett meghatározza az általa fenntartott intézmény éves költségvetését, szabályozza gazdálkodását. Az intézményi költségvetés 65-70%-át a bérek és járulékaik teszik ki.

A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013 (VIII.30.) Kormány rendelet tartalmazza a *pedagógus életpálya fokozatokat* és a mellé rendelt *pedagógus bértáblát*. Ez alapján az intézményvezetőnek semmilyen lehetősége nincs a minőségi munkavégzés anyagi ösztönzésére.

A bérek taglalásánál említést kell tennem Budaörs város Képviselőtestülete által elfogadott béren kívüli juttatásról (óvodapedagógusok esetében **budaörsi óvodapedagógusi többletpótlék**, technikai dolgozóknál **határozott idejű keresetkiegészítés**), mely a köznevelési feladatokat ellátó közalkalmazottak számára a közmegbecsülés jele. Továbbá az intézmény éves költségvetésébe (más budaörsi intézményekkel azonos módon) betervezésre került a bértömeg 8%-a, mely jutalom-keretként felhasználható.

Az intézményi költségvetés kb 25 %-a fedezi a fenntartási költségeket és 5 – 10% fordítható fejlesztésre.

1.2. Az intézményi feladatellátást szabályozó dokumentumok

1.2.1. Alapító Okirat

410/2015 (XII.16) ÖKT sz határozat

OM azonosító 032750

Székhelye: 2040 Budaörs, Farkasréti út 52.

Típusa: Köznevelési intézmény, óvoda

Ellátandó alaptevékenység: Óvodai nevelés, 3 éves kortól tanköteles korig

1.2.2. Pedagógiai Program

- A Farkasréti Pagony Óvoda az Óvodai nevelés országos programja alapján 2015-ben módosította illetve kibővítette **Tevékenység központú pedagógiai programját** melyet, a nevelőtestület a 3/2015 (VI.12.) sz. határozata alapján elfogadott.

Programunk koncepcionális hangsúlyai

- A gyermeki személyiség tisztelete, elfogadása, a gyermeki jogok és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartása, mely szereteten, bizalmon és megbecsülésen alapul
- A családi nevelés elsődlegességét hangsúlyozva, nevelő munkánk sajátos eszközeivel az otthonról hozott alapokat kiegészítjük a komplex óvodai nevelés keretein belül.
- Érzelmi biztonság nyújtása, derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése.
- Pedagógiai programunk olyan nyitott, rugalmas rendszert biztosít, amelyben a gyerek egyéni szükségletei szerint fejlődhet.
- Programunk felfogása szerint az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciájának fejlesztése
- A tanulás lehetséges formái programunkban játékba ágyazott komplex tevékenységekben valósulnak meg, oly módon, hogy a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő növekvő időtartamú (5-35perces) csoportos foglalkozásokat tervezünk és szervezünk

1.2.3. Intézményi Minőségirányítási Program (IMIP)

- működtetése 2004-től folyamatos
- a minőségirányítási team az alkalmazotti kör támogatásával jól használható,
- logikus, óvodára –mint szervezeti egységre- vonatkozó elvárásokat, feladatokat tűzött ki.
- A 20/2012 (VIII.30.) MKM rendelet szerint 2012 szeptember 1-től az IMIP nem tartozik az óvodák kötelező dokumentumai közé. A minőség elvű működés több eleme azonban továbbra is kötelező.
- A nevelőtestület az óvodavezetés támogatásával úgy döntött, hogy a Minőségirányítási team munkájára továbbiakban is szükség van, különös tekintettel a Nkt és az azt módosító 2013. évi CXXXVII. tv. 8§ (1) bekezdés okán, a pedagógus életpálya modell bevezetéséhez működtetéséhez.
A végrehajtáshoz, a pedagógusok, az intézmények, a vezetők minősítéséhez elengedhetetlen elemei: a pedagógusok teljesítmény értékelése, a dolgozói elégedettség mérés, az intézményi klíma mérése, vagy a teljes körű intézményértékelés

2. Helyzetelemzés, erőforrás bemutatás

2.1. Társadalmi környezet meghatározottsága az óvoda működésében

2.1.1. Az óvoda mikrokörnyezete

A Farkasréti Pagony Óvoda területi elhelyezkedését tekintve igen szerencsés, környezeti ártalmaktól – zaj, gépjárműforgalom – viszonylag mentes, csendes, kertvárosi környezetben található.

A Farkasréti utat övező utcák intenzív beépülése szükségszerűvé tette egy óvoda létrehozását a körzetben. 1978-ban épült könnyűfaszerkezetes, 4 csoportos, 100 férőhelyes óvoda, amely a Tavasz utcai I. sz. Óvoda tagóvodájaként indította be tevékenységét.

1992-ben az integrálás megszűntével az óvoda önálló vezetéssel működő intézménnyé vált. Ebben az évben a növekvő igények miatt egy ötödik csoport kialakítására is sor került. A bővítés által 125 kisgyermek befogadására vált alkalmassá az intézmény.

A Farkasréti Pagony Óvoda vonzáskörzete 2008 óta kisebb lett, miután szomszédságunkban a fenntartó önkormányzat felépítette a Rózsa utcai tagóvodát. A pozitív hatás érzékelhető volt a csoportlétszámok csökkenésében. Célunk, hogy a gyermekcsoportok létszáma ne haladja meg a törvényben meghatározott 25 főt.

2.1.2. Az óvoda használói körének szociokulturális mutatói

- A város intenzív fejlődésének következtében a lakosság heterogén összetételű, emiatt identitásában már nem képviseli Budaörs hagyományait, múltját.
- A családok kulturális szokásaiban nagy szerepet játszanak az elektronikus, multimédiás szórakoztató és digitális eszközök. Az együtt töltött hasznos idő csökkenése, az alfa generáció egyre korábbi találkozása a digitális világgal, mindezek negatív hatása egyre inkább tapasztalható a gyermekek viselkedéskultúrájának romlásában.
- A hétvégek, szabadságok eltöltése egzisztenciális körülményeiknek megfelelően a családok többségénél aktívan történik. Előnyben részesülnek a hétvégi wellnes programok, téli síutak, nyári tengerparti üdülések, az együttesen úszható sporttevékenységek: kirándulás, úszás, korcsolyázás, lovaglás.

2.1.3. A családok helyzete szocioökonómiai szempontok szerint

- A szülők döntő többsége magasán kvalifikált, stabil munkahellyel rendelkezik.
- Igen magas az aránya a saját vállalkozással, céggel bíró családoknak, ennek megfelelően jó szociális körülmények között, anyagi biztonságban nevelkednek a gyermekek.
- Az anyagi jólét egyik velejárója, hogy a szülők – általában az apa – sok időt töltenek munkahelyükön, kevés idejük jut a családra. Egyre inkább nő azon családok száma, ahol babysitter segít be a gyermekek gondozásába, felvigyázására.

2.2. Intézményi helyzetelemzés, értékelés

2.2.1. Humán erőforrás bemutatás

engedélyezett álláshelyek 2019/20-as nevelési évben			
álláshely megnevezése	status	fő	megjegyzés
intézményvezető	1	1	
intézményvezető helyettes	1	1	
óvodapedagógus	9	7	2 pályázatás alatt
gyógyypedagógus	1	1	
pedagógiai asszisztens	1	0	
dajka	5	5	
óvodatitkár	1	1	
konyhai dolgozó	1	1	
takarító	1	1	
karbantartó	1	1	
álláshelyek összesen	22	19	betöltött álláshelyek száma 19

A 2015-2020 közötti időszakban 45%-os volt a fluktuáció a teljes közalkalmazotti kör tekintetében, melyből 20% nyugdíjazás 25% folyamatos cserélődés miatt történt.

A megüresedett álláshelyeket az előírtaknak megfelelően nyilvános pályázatás útján szükséges betölteni. Az intézkedési tervben leírtak alapján választjuk ki a legalkalmasabb pályázót.

Tapasztalataink szerint a megfelelő óvodapedagógus alkalmazása egyre nehezebb, többkörös keresést, álláshirdetést igényel.

Fenntartó felé többször jeleztem az intézményben beálló óvodapedagógus hiányt.

Két kolléganőnk –több évtizedes munkaviszony- nyugdíjba vonulásával a megüresedett álláshelyek betöltése megfelelő felkészültséggel és emberi értékekkel rendelkező szakemberekkel, szinte lehetetlen feladatnak tűnt. Az állásra jelentkező óvodapedagógusokról gyorsan kiderült, hogy a feladat ellátására alkalmatlan, vagy felkészületlen, hiányos szaktudású, fejlesztési feladatokat felületesen végző, gyerekekkel megfelelő érzelmi kapcsolatot kialakítani képtelen, szülőkkel partneri kapcsolat kiépítésére nem hajlandó.

Hosszan tudnám sorolni az elmúlt évek elrettentő példáit, amik ahhoz vezettek, hogy a 2019/2020-as nevelési évben átszervezéssel ideiglenesen felfüggesztettem az egyik csoport működését.

Az év feladata, megtalálni a Pagony szakmai színvonalának megfelelő tudású és személyiségű óvodapedagógusokat. (Nagy kihívásnak ígérkezik.)

Óvodapedagógusok

Nevelőtestület jól képzett, szakmai hitvallásunkat, értékrendünket kiválóan képviselő szakemberek, akik elhivatottságot éreznek a környezetvédelem ügyében is.

Gyógyypedagógus

A szűrővizsgálatok elvégzését követően meghatározza a fejlesztendő területeket ezeket figyelembe véve végzi az egyéni vagy kiscsoportos foglalkozásokat.

A fejlesztendő területek a következők lehetnek a teljesség igénye nélkül:

- kognitív funkciók : - percepciófejlesztés (egyensúlyrendszer, auditív rendszer, vizuális rendszer, taktilis- kinezetikus rendszer)
- figyelemfejlesztés
- emlékezetfejlesztés
- gondolkodásfejlesztés

A nevelőmunkát közvetlenül és közvetve segítő munkakörök

Óvodatitkár

Gazdasági és informatikai ismeretekkel rendelkeznek. Munkáját az intézményvezető irányítása mellett önállóan végzi, szakszerűen látja el az intézmény adminisztratív, gazdálkodási és ügyviteli feladatait. Igényes, pontos munkáját tükrözik az óvoda gazdálkodásával kapcsolatos szakmai dokumentumok, kimutatások. Jelenleg szakirányú főiskolai szakot végez.

Dajkák

Megfelelő szakirányú képesítéssel rendelkeznek, gyermek centrikusak, kulturált megjelenéssel és kommunikációval bírnak. Munkájukat összehangolva végzik a csoportos óvodapedagógusok irányításával.

Konyhai dolgozó

Megfelelő képesítéssel látja el a HACCP rendszerű, modernizált, gépesített tálaló konyha többérté feladatait.

Takarító

Alkalmazása nagy segítség a dajkák –közvetetten az óvónők - részére, akik ezáltal többet tartózkodhatnak a csoportokban. Munkájával biztosítottá válik a tornaterem napi takarítása, az óvoda esti takarítása, a megfelelő higiéniai követelmények teljesítése.

Karbantartó

Gondos gazdaként biztosítja az óvoda épületének, udvarának rendben tartását, folyamatos javítását, állagmegőrzési munkákat.

2.2.2. Gyermeklétszám, csoportok

A Farkasréti Pagony Óvoda férőhelyeinek és kihasználtságának mutatói (5 év)

nevelési év	férőhelyek száma	felvett gyermekek száma		kihasználtság	
		október 1	május 31	október1	május 31
2015/2016	125 fő	141	145	113 %	116 %
2016/2017	125 fő	140	145	112 %	116 %
2017/2018	125 fő	143	146	114 %	117 %
2018/2019	125 fő	144	143	115 %	114 %
2019/2020	125 fő	110	113	88 %	90 %

Óvodai csoportok száma és összetétele 2019-2020 nevelési év

csoport megnevezése	Mini csoport	Kiscsoport	Középső csoport	Nagy csoport	Vegyes csoport
korcsoport	3-4 évesek	4-5 évesek	5-6 évesek	6-7 évesek	0
létszám	23	30	30	30	0
összetétel	homogén	homogén	homogén	homogén	heterogén

Az óvodában folyó szakmai munka, a szeretetteljes légkör, az esztétikus belső környezet, igényes eszközellátottság és nagy kiterjedésű Pagony hangulatot idéző óvodakert összességében, vonzó intézmény a gyermekeknek óvodát kereső szülők számára. Ezt évről évre megtapasztaljuk az óvodai beiratkozások alkalmával. A felvehető létszámon felül van minden évben a jelentkezők száma.

A 2019/2020-as nevelési évben ebbe a tendenciába törés állt be, melynek okai:

1. Az épület kívülről végtelenül elhasználódott és korszerűtlen, ezért a gyermeküknek óvodát kereső szülők –ha előre nem informálódtak- be sem jöttek a Pagonyba, előnyben részesítették a közvetlen mellettünk lévő új és korszerű Rózsa utcai óvodákat.
2. Az utóbbi két év megoldatlan pedagógus problémája kiment az intézményből és rombolta hírünket.

2.2.3. Tárgyi erőforrások

Budaörs Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 111/2003 (V. 26.) ÖKT számú határozata szerint „2004-ben a 6.sz. Óvoda teljes felújítása helyett az óvoda lebontásra kerül és helyére új óvoda épül”.

Ez az elképzelés azóta is terv maradt. Új óvoda építésével kapcsolatban több terv is született illetve elfogadásra került. Legutolsó 2020. februári tájékoztatás szerint Budaörs Város Önkormányzata jelenleg nincs abban a helyzetben, hogy egy ilyen jellegű beruházást finanszírozni tudjon.

Az épület állagának megóvása érdekében évről – évre kisebb felújítások kerülnek kivitelezésre, illetve saját hatáskörben karbantartási munkákat végzünk.

Az épület kétszintes, földszint+pinceszint, állagát tekintve igen leromlott állapotú, folyamatos felújításra szorul. Külső megjelenése kopottas.

Az óvodakert játékeszközeinek beszerzése 2003-2005 között történt, a további 15 évben néhány kisebb beruházás: magaságyás, fa körüli podeszt.

Egyéb játszóudvar fejlesztési igényünk az évenkénti költségvetési egyeztetésénél elutasításra került.

Kültéri erősségünk az ápolat füves terület, ahol futkározhatnak, focizhatnak óvodásaink. Az évtizedes fák nagy kiterjedésű lombkoronája kellemes árnyat ad a tavaszi-nyári hőségben.

Az intézmény 5 - egyenként 60nm – foglalkoztatója világos, egyedi bútorzatú, esztétikus kialakítású, elrendezésében jól szolgálja a gyermekek különböző játéktevékenységét.

A foglalkoztatókhoz tartozó vizesblokkok külső megjelenésükben esztétikusak, de épületgépészeti szempontból az egész rendszer elhasználódott, állandó karbantartásra szorul. (Vizesblokkok felújítása 1998-ban történt.)

Egy 12 nm-es fejlesztőszobával rendelkezünk, melyben a logopédiai, gyógypedagógiai fejlesztés történik, ezen felül heti egy alkalommal az óvodapszichológus terápiás foglalkozást tart. A tevékenységek időben egyszerre történnek, ezért állandó logisztikai feladat az egyébként is minimális helyiséggel rendelkező épületben megoldani a feladatot.

Tálalókonyhánk felszereltsége korszerű.

Az elmúlt időszak folyamatos beruházásai hatására ergonomiai szempontokat figyelembe vevő konyhatechnológiával jól felszerelt, biztosítja a HACCP és ANTSZ által megkívánt kulturált étel-előkészítést, tálalást, mosogatást.

Az alagsori tornaterem korszerűtlen, szellőzése négy szuterén nyílászárón keresztül biztosítható. Mobil eszközfelszereltsége korszerű. Tornatermi szertárral nem rendelkezünk, ezért az eszközök tárolását az egyébként sem tágas tornateremben oldjuk meg, szűkítve a rendelkezésre álló hasznos teret. Bordásfalak nincsenek, mert a falszerkezet nem bírja el. biztonságossá vált a testnevelés foglalkozások és egyéb sport tevékenységek szervezésére. A szintén alagsorban lévő felnőtt öltöző és a mosó-vasaló helység hasonlóan leromlott állapotban vannak.

A fa nyílászárók cseréje 1991-ben történt, hőszigetelése minőségen aluli. Több ablakot kénytelenek voltunk beszegelni, hogy ne essen ki.

A villamoshálózat és fűtésrendszer teljes rekonstrukcióra szorul

2.2.4. Az intézmény gazdálkodása

A Farkasréti Pagony Óvoda önállóan működő, az előirányzatok feletti rendelkezés jogosultsága szempontjából teljes jogkörű költségvetési szerv.

A pénzügyi-gazdasági működtetés feladatait az Intézménygazdálkodási Csoport látja el.

Az elmúlt 5 évben felújítási és karbantartási előirányzatokból az épület- és eszközfejlesztés az alábbiak szerint alakult:

2015

Karbantartási keretből: magaságyás kialakítása, tereprendezés

5 foglalkoztató szőnyegcsere

2 foglalkoztató gardróbcseré

2016

Felújítási keretből: villanyóra szekrény teljes cseréje

Karbantartási keretből: alagsorba vezető lépcsőburkolat cseréje

tálaló konyhába inox polcos szekrény,

5 db tálalókocsi

2017

Felújítási keretből: Talajeróziós terepegyenetlenség korrigálására homokozó melletti 50 nm podeszt

Karbantartási keretből: tisztasági festés

linoleum burkolat tisztítása, impregnálása

2018

karbantartási keretből: tornaterem, mosókonyha, alagsori folyosó festése

épület külső faburkolatának festése

nagyértékű tornatermi eszköz beszerzése

2019

karbantartási keretből: tisztasági festés

konyhaszekrény cseréje inox szekrényre

ipari tűzhely beszerzése

nagy értékű tornatermi eszköz beszerzése

2.2.5. Eszközellátottság

Könyvtár-szertár felszereltsége

Az intézményi szak- és gyermekkönyvtár további fejlesztése jellemzi az elmúlt 5 évet. Új könyvek beszerzése ill. a régebbiek lecserélése az elhasználódásuk miatt, évente kb. 50 könyvet vásároltunk

A szertár szemléltető eszközeit tovább bővítettük.

Előző pályázatomban fejlesztendő területként megjelölt IKT eszközök beszerzése is megtörtént.

A költségvetési kereten felül szülői felajánlások is segítik, hogy óvodánk nagyon jól felszerelt, a kor követelményeinek megfelelő minőségi eszközökkel, rendelkezik.

A játék- és szemléltetőeszközök beszerzéseinket az esztétikum, praktikum és a nagy igénybevételnek való megfelelés jellemzi.

Változatos tornatermi eszközök beszerzésével a korszerű testnevelés követelményeinek is megfelelünk.

3. Vezetői Program

3.1. Szakmai, vezetői koncepció

Az intézmény zavartalan működését mindenkor a jól megalkotott, törvényes működési és szakmai alapidokumentumok határozzák meg.

Szakmai dokumentumok	működéshez szükséges dokumentumok
Farkasréti Pagony Óvoda Pedagógiai Programja	Alapító Okirat
Éves munkaterv	SZMSZ és mellékletei
Továbbképzési terv	Házirend
Csoportnaplók	Óvodai törzskönyv
Fejlődési naplók	

Az elmúlt években a köznevelési intézmények – óvodák, iskolák – jogszabályi háttére szinte teljes egészében megváltozott.

A 2011. évi CXCV. tv. a nemzeti köznevelésről – annak módosításai, kormány és miniszteri szintű rendeletek. A jogszabályi keretek, a jog környezet változása tette szükségessé, hogy működési- és szakmai dokumentumainkban a szükséges változtatásokat, módosításokat kidolgozzuk.

3.1.1. Működési dokumentumok: SZMSZ, Házirend

- törvényeknek és rendeleteknek megfelelnek
- nyilvánosak, az óvoda használói köre bármikor beletekinthet
- törvényi keretek változásának figyelése, érintett dokumentumok módosítása, a naprakész állapot fenntartása
- törvényes működés alapfeltétele a szabályozó dokumentumokban foglaltak betartása

3.1.2. Szakmai dokumentum: Pedagógiai Program

Programunk célja

- A gyermek kiegyensúlyozott fejlesztése, személyiségük tudatos kibontakoztatása.
- Tiszteletben tartjuk a gyermek életformáját, játékhoz, mozgáshoz való jogát, e két tevékenységet az óvodás gyermek alapvető életmódjának tekintjük.
- Kiemelten kezeljük az egészséges életmódra nevelést, mely komplex módon történik, a fiziológias és mentálhigiéné egységében.
- Nevelőközösségünk tudatosan felelősséget vállal a környezet ügyéért, a környezet alakítása, fejlesztése, védelme érdekében. Az erre való felkészítést, a környezetorientált értékrendszer megalapozását kiemelten kezeljük.

Nevelésünk alapvető célja

- Az óvodás gyermekek élmény gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése, az életkori és egyéb sajátosságok figyelembevételével a gyermeki személyiség kibontakoztatására.
- A testi, szociális, értelmi érettség biztosítása, sokoldalú képességfejlesztéssel.
- A gyermek és környezete közötti szoros érzelmi kötődés kialakítása, a természeti – emberi – tárgyi környezet tevékeny megismerésére, az élet tiszteletére, a természet szeretetére nevelés.

3.1.3. Továbbképzési terv, beiskolázási program

Az innovatív pedagógus számára, aki korszerű nevelési eszközökkel kívánja színesíteni szakmai munkáját, akinek fontos az állandó megújulás, az egyre növekvő pedagógiai feladatok szakszerű ellátása, természetes igény, hogy időről-időre új ismeretekre tegyen szert, tudását, jártasságát folyamatosan bővítse.

Elvárom, hogy kolléganőim rendelkezzenek magas színvonalú ismeretekkel, legyenek nyitottak az új befogadására. Ennek érdekében a továbbképzési tervhez kapcsolódó, megfelelő szakmai képzések választását támogatom.

A Farkasréti Pagony Óvoda elfogadott és jóváhagyott továbbképzési terve 2018 szeptember 1-től 2023 augusztus 31-ig hatályos. Az éves beiskolázási tervek ennek alapján kerülnek meghatározásra, elfogadásra, minden év március 15-ig.

A továbbképzési terv alprogramjaiban a szakvizsgára vonatkozóan és az előírt 120 órás képzések rendje és témája is megtervezésre került. Ennek megvalósulása és megvalósítása az óvodavezetésnek és a nevelőtestületnek egyaránt feladata. Ez elengedhetetlen feltétele a pedagógus életpálya bevezetésének, a kötelező-, és további minősítések, a pedagógus besorolások végrehajtásához.

3.2. Rövid távú cél meghatározás

3.2.1. Erőforrások (személyi, tárgyi) megfelelő kezelése

- a nevelési év jogszerű működési feltételeinek biztosítása,
- megfelelő számú és felkészültségű, kompetens óvodapedagógus megtalálása
- a humán erőforrásokban rejlő kompetenciák lehetőségeinek kihasználásával a nevelési program megvalósítása a minőségcéloknak megfelelően
- a tárgyi erőforrások bővítésére tervszerű beszerzési lista készítése a többletforrások lehetőségeinek kihasználása
- a férőhelynek megfelelő gyermeklétszám biztosítása,
- szakmai munkánkat a gyermekek képességeinek figyelembe vételével úgy tervezzük meg, hogy a differenciálás, felzárkóztatás és tehetséggondozás minden területen jelen legyen – ebben nagy segítségünkre van a gyógypedagógus és a szakszolgálat munkatársainak óvodán belüli fejlesztő tevékenysége (logopédus, pszichológus, gyógytornász)

3.2.2. Tanév rendjének a pontos ismerete, erre épülő munkaterv elkészítése

3.2.3. Pedagógiai Program – folyamatos feladatok

- Környezeti nevelés munkaközösség folyamatos működtetése
- Egészségnevelés munkaközösség folyamatos működtetése
- a nevelési év feladatainak feldolgozása a projekt pedagógia módszerével
- nagycsoportos gyerekek módszeres előkészítése az iskolai életre
- Zene-zörej hangtanulási élménypedagógia gyakorlatának továbbfejlesztése Ványi Ági szakmai vezetésével
- Polgár Judit nevével fémjelzett Sakkpalota program mélyítése
- Nagycsoportosok felkészítése az iskolai életre

3.2.4. Az életpályamoddell kapcsolatos éves teendőik

A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013 (VIII.30.) Kormány rendelet tartalmazza a *pedagógus életpályamoddelt* és a hozzá tartozó eljárásrendet.

Az eljárásban első körben azok az óvodapedagógusok vesznek részt, akik az eljárásrendben megadott határidőig jelentkeztek a Pedagógus II fokozatba és feltöltötték portfóliójukat.

3.3. Közép és hosszú távú tervek

3.3.1. felkészülés az OH pedagógiai-szakmai ellenőrzésre (tanfelügyelet)

A 2015-ben bevezetésre kerülő tanfelügyeleti rendszer működtetésével kapcsolatos legfontosabb előírásokat a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet (a továbbiakban: rendelet) 145-159. §-ai tartalmazzák

- Az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés fajtái az alábbiak lehetnek - rendelet 148. § (1) bekezdés
  - a.) pedagógus ellenőrzése,
  - b.) intézményvezető ellenőrzése,
  - c.) intézményellenőrzés.
- Az Oktatási Hivatal részéről az elkövetkezendő 5 évben az alábbi ellenőrzések várhatóak
  - a.) gyakornokok minősítő vizsgálja – sikeres vizsgálával Ped. I. fokozatba lépés
  - b.) minősítést kérő, portfólióját feltöltött óvodapedagógus tanfelügyeleti ellenőrzése – sikeres minősítéssel Ped II fokozatba lépés
  - c.) intézményvezető ellenőrzése megbízása 4. évében
  - d.) intézmény átfogó ellenőrzése

3.3.2. Pedagógiai Program – távlati tervek

- Pedagógiai programunk érvényességi határozatlan időre szól. Ha szükséges a beválás vizsgálat kritériumának megfelelően módosítjuk, aktualizáljuk
- A másság (ability) projekt kidolgozása idő és korcsoport tekintetében oly módon, hogy a teljes nevelési évet lefedje. Cél: a gyermekek érzékenyítése
- Az élménypedagógia eszköztárának további bővítése

Kognitív fejlesztés

- A tehetséggondozás minél tágabb kereteinek megteremtése
- A generációs szemléletre alapozva rugalmasabb pedagógusi attitűdre és szemléletváltásra van szükség a fejlesztés módszertanában
- ahhoz, hogy jól teljesítő gyerekeket engedjünk ki az óvodából a szociális és érzelmi intelligenciájuk, kitartásuk, figyelem a másik irányába, csapatban való foglalkozás képességét - illetve ezekhez a tartozó kompetenciákat - kell fejlesztenünk

Mentális fejlesztés

Egyre inkább tapasztaljuk, hogy az óvodába lépő kisgyermek korukat meghazudtoló tájékozottsággal és tudással bírnak az őket körülvevő mikro és makro környezetről, ám szociális mutatóik igencsak alul maradnak az általunk elvártaktól.

A szabály- és szokásrendszer kialakításáért olykor „heroikus küzdelmet” kell folytatni az óvónőknek. Az ego előtérbe helyeződik és megannyi, önnön akaratát érvényesíteni kívánó pöttöm vezéregyéniség száll harcba –igen színes fegyvertárral – elképzelésének megvalósításáért. A problémát –optimálisan – szüleik is érzékelik, ám sok esetben tehetetlenül és tanácstalanul állnak a kialakult helyzet előtt.

Szakmai meggyőződésünk, hogy az elkövetkezendőkben tudásunkat ebbe az irányba kell fejleszteni és következetes intézményi szocializációval prioritást kap a közösségi szellem kialakítása, mint nevelési cél.

Amíg a megfelelő (minimális) kollektív intelligencia szintjét nem éri el a gyermekcsoport nehezen tudunk előbbre lépni a játék tevékenységek szervezésében, ami a kisgyermek legfőbb személyiségformáló eszköze, illetve ez által háttérbe szorul a kognitív képességek, készségek fejlődése/fejlesztése is.

Feladataink ezen a téren:

- óvodapedagógus-szülő partneri kapcsolat kialakítása, az együttműködés alapja a kölcsönös tisztelet, bizalom és a partnerek közötti nyílt kommunikáció
- rendszerezni az óvodapedagógus-gyógypedagógus – pszichológus szakmai megbeszéléseket
- esettanulmányok megbeszélése belső továbbképzés keretében
- rendszeres elbeszélgetés kezdeményezése a szülők felé, ahol szakember nyújt segítséget az otthoni problémák kezelésére
- kooperatív technikák alkalmazása

4. Szakmai helyzetelemzésre épülő fejlesztési elképzelések

4.1. Az eredményességre és hatékonyságra a következő meghatározó területeken kell hatást gyakorolnom

- Jogszerű működés, jogkövető magatartás, törvények, jogszabályok ismerete, alkalmazása, a belső szabályozók megalkotása és működtetése
- Belső ellenőrzés és értékelés ,
- Az intézmény költség hatékony működésének alapja a gazdálkodási folyamatok közös ellenőrzése az Intézménygazdálkodási Csoport vezetőjével
- Feladat meghatározás, felelősségdelegálás, -bevonás, a részessé tétel a vezetői munkateher és az eredményesség szempontjából egyaránt fontos
- Munkafeltételek biztosítása, eszközök, felszerelések (feltételezve, hogy a tevékenység ellátásához szükséges feltételek a szervezetben meghatározottak, de legalábbis meghatározhatók), szervezeti működés
- Kommunikációs és információs rendszer hatékonyabb működése
- Intézmény programjainak összehangolása, időegyeztetések,
- Folyamatszabályozás – felelősrendszer igazságos kiépítése feladat delegálás arányosan, határidő kontroll

- Tervezés, jövőkép, célok feladatok, sikerkritériumok feltételek, stb. Ezek többsége abba a kategóriába tartozik, melynek létrehozásáért a folyamat menedzseléséért felelős a vezető.

4.2. A neveléssel kapcsolatos további fejlesztések

- A differenciált nevelés (tehetséggondozás, felzárkóztatás) intézményünkben kialakított rendszerének megtartása mellett fejlesztési tervek, elképzelések kidolgozása
- A fejlődési napló vezetése alapján félévenkénti szöveges értékelés készítése, ennek ismeretében ha szükséges fejlesztési terv készítése
- A fejlesztés eredményessége szempontjából kulcsfontosságúnak tartom az óvodapedagógusok felkészültségét, kompetenciák megszerzését.
- A szakmai munkaközösségek munkájának hatékony segítése
- Pályázatokkal további lehetőségek kihasználása
- Elenőrzési és értékelési rendszer működtetése az IMIP-ben kidolgozottak szerint
- A partneri igények és elégedettség kötelező vizsgálata jelentősen hozzájárulnak az intézményi kompetenciák fejlődéséhez
- Nevelésünk hatékonyságát szolgálja, ha jó kapcsolattartásra törekszünk a város más intézményeivel, különböző szinteken

4.3. Nevelési tervek, elképzelések

A Tevékenység központú pedagógiai programunkba a projekt pedagógia módszereinek beépítése, ezáltal még hatékonyabban történhet a gyerekek fejlesztése, akik szabadon választhatnak az óvónők által felkínált tevékenységek közül

a környezeti nevelés prioritása

- programunkban prioritást élvez a környezeti nevelés, környezetvédelem, egészséges életmódra nevelés
- környezeti kultúránk devalválódik, tapasztaljuk egyre romló állapotát, a környezetszennyezés, a pazarló életmód, sokféle formáját.
- kolléganőim akik felelősséget éreznek a jövő nemzedékének egészsége, biztonsága és jövője iránt a természet szeretetére, és védelmére, az ember által létrehozott mesterséges környezet megbecsülésére az élő iránti tiszteletre nevelik a gyerekeket
- a kooperatív tanulási technikák alkalmazása –pl. tapasztalati tanulás- az óvónők megfelelő attitűdje elősegítik, felgyorsítják a gyermek egészséges mentális fejlődését, így idővel elérhetjük a család szemléletváltását
- *feladatok az egészségvédelem területén*
- a gyermek testi fejlődésének, környezethez való optimális alkalmazkodásának elősegítése, az egészséges életmód-életvitel szokásainak, igényeinek kialakítása
- rendkívül fontos a gyerekek mozgásigényének kielégítése, a szabad mozgás, a levegőn tartózkodás biztosítása
- az egészséges étkezési kultúra megteremtését segítjük elő a jól bevált zöldség-gyümölcslánc további folytatásával, így természetes igényükké válik a rendszeres zöldség gyümölcs fogyasztás
- a tüsszentés-, köhögés szabály, papír zsebkendő használatának helyes módja
- a rendszeres és helyes technikával végzett kézmosás váljon természetes szükségletté a gyerek napi higiéniájában

- a szájhygiéne érdekében a fogászati prevenció továbbfejlesztése
- tudatosítanunk kell a gyerekekben a káros szenvedélyek –dohányzás, mértéktelen alkoholfogyasztás- egészségromboló hatását
- fokozottan figyelünk kell a gyermekvédelmi munkánkra, nagyon fontos a hátrányos helyzetű gyerekek segítése, de intézményünkben napvilágra került családi bonyodalmak arra hívják fel a figyelmet, hogy a család érzelmi válságában is igényli a szakszerű, gyors, nem anyagi természetű támogatást

4.4. Az óvoda kapcsolatrendszere

4.4.1. Szülők-óvoda kapcsolata

- az óvodai szolgáltatás legfontosabb partnerei a szülők és a gyerekek.
- óvodai nevelőmunkánk a családi nevelésre épül, kiegészíti azt.
- óvodánk nyitott a szülők, a családok felé.
- a család és az óvoda kapcsolatában az egyenrangú nevelőtársi viszony valósuljon meg
- Kölsönös bizalom, tisztelet, alkalmazkodás és segítségnyújtás megvalósítására törekszünk.
- az óvodapedagógusok részéről: nyitottság
gyermek és óvónő közötti érzelmi kapcsolat,
élményen alapuló verbális kontaktus kialakítása
- az IMIP-ben előírt rendszerben mérjük a partneri elégedettséget, legutolsó mérés mutatói
tárgyi erőforrások, esztétikumra való törekvés, tisztaság, higiénia → 88%-95%
eredményes nevelés, biztonságos légkör, gyerek szeret óvodába járni → 85%-91%
jó kommunikáció, megfelelő információ áramlás, megfelelő partnerkapcsolat → 75%-85%
- Pedagógiai Programunk megismertetése az új szülőkkel, az eredményesség fokozása érdekében a közös nevelési módszerek, elvek megbeszélése
- pedagógiai program bármely szülő számára hozzáférhetően a csoportos óvónőknél
SZMSZ, Házi rend hozzáférhetősége

A gyakorlati munkába való betekintés lehetőségei:

- a szülő igénye szerint bármikor megfigyelheti a csoport és gyermeke életét az óvodában
- a fogadó órákat személyre szabottan, igény szerint, időpont egyeztetéssel tartjuk.
- beszoktatásnál különbséget kell tenni a családból, ill. a bölcsődéből jött gyermekek között.
- a szülő gyermek igényeit figyelembe véve lehetőséget adunk az anyás, ill. folyamatos beszoktatásra. A beszoktatás a későbbi közösségi élet meghatározója, biztonságot nyújtó, nyugodt,
- szeretetteljes, családi légkör megtapasztalásával a család legfontosabb információforrása az óvodáról gyermeke hangulata, benyomása, tapasztalata.

Szülői Munkaközösség

- szülők érdekképviselője
- az óvoda nevelési elveinek, módszereinek ismerete
- megfelelő kapcsolat kialakítása a szülők, az óvodavezető, az óvónők és a technikai munkatársak között
- szülő-óvoda kommunikáció segítése
- véleményezési jogkör
- szervezési feladatok

4.4.2. Kapcsolattartás a tágabb körben vett partnerekkel

Óvoda-iskolakapcsolat

- egymás nevelési céljának, a nevelés, fejlesztés tartalmi megvalósulásának kölcsönös megismerése
- kapcsolattartás az elsőosztályos tanítóknál az iskolai beilleszkedés tapasztalatai
- nagycsoportosok iskolalátogatása
- első gyermekek őszi látogatása óvónőknek szervezett nyílt napon, , iskolai beilleszkedés tapasztalatainak megbeszélése
- tájékoztatás az iskolába készülő gyermekek szülei részére – szülők iskolaválasztással kapcsolatos gondjainak segítése, megkönnyítése
- leendő tanító néni látogatása a nagycsoportban
- iskolai igény és elégedettség mérés

Óvodák közötti kapcsolattartás

- vezetőszintű szakmai kapcsolat a budaörsi társóvodák vezetőivel
- szakmai napok szervezése

Óvoda-Önkormányzat – Polgármesteri Kabinet Közoktatási, Közművelődési és Sport Osztál

- naprakész, pontos információ áramlás fejlesztése az elvárásoknak megfelelően
- határidők pontos betartása
- vezetői értekezlet havi rendszerességgel

Óvoda-Szakszolgálat

- problémás gyermekek ügyében hatékonyabb kapcsolatteremtés

Óvoda-Népjóléti Iroda-Gyámügy, Gyermekjóléti Szolgálat és Családsegítő Központ

- veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek esetében napi kapcsolattartás

Óvoda-Jókai Mór Művelődési Ház

- igényes bábelőadások, ill. gyermekelőadások, koncertek látogatása
- szakmai segítségnyújtás igénybevétele

Óvoda-Gyermekorvos, Gyerekfogászat, Védőnő

- évente 2 alkalommal orvosi vizsgálat
- nagy csoportos gyermekek iskola alkalmassági szűrése
- fogászati szűrés
- szájhygiénés szakember előadása a fogmosás fontosságáról, a helyes fogmosásról
- védőnő előadása gyermekeknek az egészséges életmódról,

Záró gondolatok

*„Sok hely van a csúcson,
de annyi azért nincs, hogy leülhess!”
-Lee Wallek-*

Önéletrajzomban megjelöltem karriercélokat, amiről azt gondolom, hogy a sikeres karriernek összhangban kell állnia a személyiséggel, az érdeklődési körrel, a szakértelemmel és az ambíciókkal.

Ahhoz, hogy sikeresek legyünk szükség van saját munkánk aktív és eredményes menedzselésére, ez a folyamat személyes és szakmai fejlődésünk fontos részét képezi

A tervezés alapvető fontossággal bír, meg kell határoznunk, hogy mit szeretnénk, és azt is, hogy ezt hogyan tudjuk elérni. Elengedhetetlen a megfelelő szakmai, tárgyi ismeret, és a személyek közötti interakciót elősegítő képességek fejlesztése.

Gondos tervezésre van szükség, hogy a piac (gyermeküknek óvodát kereső szülő) igényeinek elvárásainak maradéktalanul meg tudjunk felelni és a meghatározott jövőbeli célok elérhetők legyenek

A menedzser feladata hogy meghatározza és kihasználja a rendelkezésre álló erőforrásokat a megfelelő működés érdekében. A legfontosabb erőforrások nem az épületek, a berendezések, a materiális javak, a finanszírozás, hanem mindenekelőtt azok az emberek – esetünkben óvodapedagógusok, dajkák, óvodatitkár és a többi technikai személyzet -, akik életre keltik, működtetik az óvodát, a Pagonyt.

A zavartalan működés alapfeltétele hogy – a közoktatás jelenlegi helyzetében – motivált, megfelelő felkészültségű, minőségközpontú szemlélettel rendelkező kollégákat keressünk és találjunk.

A fiatal kollégákkal való együttműködés és a szülőkkel való kapcsolattartás szintjén a generációs szemléletnek előtérbe kell kerülnie. Ahhoz hogy információs szakadék ne alakuljon ki közöttünk – bár nagy kihívás – de nekünk „digitális bevándorlóknak” kell felzárkóznunk úgy hogy a megszerzett tapasztalati tudásunkkal segítsünk és ne hivalkodjunk. A kölcsönös tiszteletet kortól függetlenül megadjuk és elvárjuk.

A következő öt év szakmai célja, a foglalkozások módszertanának fejlesztése a jövő – ami egyben a jelen – tanulási modelljének működtetéséhez

A fejlődés útja a kooperatív, eszközhasználatra történő problémamegoldáson alapuló tanulás. A jó eredményhez a sikerélményhez, az életben való boldoguláshoz ugyanis erre van szükség. Ehhez pedig olyan kompetenciákat kell fejlesztenünk, mint az értés, megértés és a nagy egészben az összefüggések felismerése. A kommunikáció, vagyis a megértett dolgokról beszélgetni, kérdezni, valamint a problémamegoldás, azaz darabjaira szedni egy feladatot, majd összerakni.

Ez lehet a megfelelő kiindulópontja annak, hogy boldog, egészséges és a társadalom számára hasznos gyerekeket neveljünk.

Az alapozás pedig az óvodában kezdődik.